

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Музична академія імені Фелікса Нововейського
Бидгощ (Республіка Польща)
Краківський педагогічний університет
імені Комісії національної освіти
Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології
імені М. Т. Рильського НАН України
Національна Всеукраїнська музична спілка
Кам'янець-Подільська міська організація
Національної спілки краєзнавців України
Науково-дослідний центр вивчення педагогічної
і творчої спадщини М. Леонтовича
Кам'янець-Подільське об'єднання товариства «Просвіта»
імені Т. Ш

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ І СУЧАСНА
ОСВІТА ТА КУЛЬТУРА»**

(до 145-річчя від дня народження композитора)

12-13 грудня 2022 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Кам'янець-Подільський
2023

УДК 78(477)Леонтович+37+008](063)
ББК 85.313(4Укр)я431
3-41

Рекомендувала вчена рада педагогічного факультету
Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка, протокол № 16 від 27 грудня

Рецензенти:

Анатодій Мартинюк, доктор педагогічних наук,
професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Світлана Миронова, докторка педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи університету Кам'янець-Подільського
національного у

Редакційна колегія:

Віктор Лабунець, доктор педагогічних наук, професор,
декан педагогічного факультету Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка;

Майя Печенюк, кандидатка педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри музичного мистецтва Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка;

Тарас Пухальський, кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри музичного мистецтва Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка.

**Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної
3-41 конференції «Микола Леонтович і сучасна освіта та культура» (до 145-річчя від дня народження композитора).**
12-13 грудня 2022 року [Електронний ресурс] / [ред. кол. Віктор Лабунець, Майя Печенюк, Тарас Пухальський]. Кам'янець-
Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 151

Електронна версія збірника доступна за покликаннями:

URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/7104>

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції «Микола Леонтович і сучасна освіта та культура» висвітлюються актуальні питання вивчення музичної спадщини М. Леонтовича, впровадження у практику роботи освітніх закладів педагогічно спадщини композитора.

Тексти представлено в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

УДК 78(477)Леонтович+37+008](063)
ББК 85.313(4Укр)я431

© К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2023

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University
The Feliks Nowowiejski Academy of Music Bydgoszcz (Poland)
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie
Rylsky Institute of Arts Studies, Folklore and Ethnology
National Academy of Sciences of Ukraine
National Music Union Of Ukraine
Kamianets-Podilskyi City Organization of the National Union
of Local Studies Experts of Ukraine
Scientific Research Center for the Study of the
Pedagogical and Creative Heritage of M. Leontovych
Kamianets-Podilskyi Association of «Prosvita
Society T. Shevchenko

**COLLECTION OF MATERIALS OF THE VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

**«MYKOLA LEONTOVYCH AND MODERN
EDUCATION AND CULTURE»**

(to the 145th anniversary of the composer's birthday)

December 12-13, 2022

ELECTRONIC EDITION

Kamianets-Podilskyi
2023

Recommended by the Academic Council of the Pedagogical Faculty,
Ivan Ohienko National University in Kamianets-Podilskyi
Report No. 16 of December 27, 2022

Reviewers:

Anatolii Martyniuk, Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor of the department of teaching methods for artistic disciplines
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav;

Svitlana Myronova, Doctor of Pedagogical Sciences, professor,
vice-rector for scientific work of Kamianets-Podilskyi
Ivan Ohienko National University.

Editorial board:

Viktor Labunets, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Dean of the Faculty of Pedagogy at Kamianets-Podilskyi
Ivan Ohienko National University;

Mayia Pecheniuk, Candidate of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Musical Art Department of Kamianets-Podilskyi
Ivan Ohienko National University;

Taras Pukhalskiy, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the
Musical Art Department of Kamianets-Podilskyi
Ivan Ohienko National University.

Collection of materials of the VI International Scientific and Practical Conference «Mykola Leontovych / Modern Education and Culture» (to mark the 145th anniversary of the composer's birthday). From December 12-13, 2022 [Electronic resource] / [ed. board: Viktor Labunets, Mayia Pecheniuk, Taras Puhalskiy]. Kamianets-Podilskyi: Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, 2023. 151 p.

The electronic version of the collection is available at:

URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/7104>

The collection of materials of the 6th International Scientific and Practical Conference «Mykola Leontovych / Modern Education and Culture» highlights the topical issues of studying the musical heritage of M. Leontovych, implementing the pedagogical heritage of the composer into the practice of educational institutions.

The texts are presented in the author's edition. The editorial board bears no responsibility for the content and author's style of works placed in the collection.

*Ольга Олексюк, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри музикознавства та музичної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка*

ДУХОВНО-СВІТОГЛЯДНА ІПОСТАСЬ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ СУЧАСНОСТІ

Полікультурний простір, хоча й здавна існуючий на теренах України, на сьогодні визначає часом кардинальне переосмислення тих реалій, які утвердились в культурно-мистецьких царинах. Серед них – значення Миколи Леонтовича, духовно-світоглядна іпостась якого для сучасності виходить за межі його творчості, хоча й зумовлюється нею. Багатогранний образ цього подвижника національних традицій, символів, концептів, світоглядних універсальїй набуває нових граней у парадигмі посткласичного, постмодерного і вже поставангардного світу. Його можна було б вже представляти як надзвичайно виразний міф про саможертвовного і схованого за твердиною скромності й смирення Героя, який своєю творчою енергією неабияк вплинув на зміну уявлень про сутність і потенціал українського музичного мистецтва. Тому реальна біографія Леонтовича виявляє вагомі споріднення з сакральним кодом «міфологічності» музики, у якому музичний інструмент (як, наприклад, ліра, свиріль, флейта та інші) часто має значення атрибуту бога-покровителя мистецтв.

У випадку Леонтовича таким інструментом був хор – прадавній атрибут національного вияву світоглядних основ і його справді метафорично порівнюють з богом хороспіву. Його хорові перлини сповна виявляють множинність духовно-світоглядних іпостасей джерела його мистецтва. Глибинний зв'язок з цим джерелом, у свою чергу, зумовив сприйняття музично-поетичних архетипів і символів, що належать українській, і глибше – праслов'янській культурі, на всіх континентах, різними народами як у буремні часи ХХ століття, так і в епоху глобальних трансформацій початку ХХІ століття. Це затребуване світло, яке привносить прадавні істини у життя гамірного, розбалансованого світу, дозволяє і сам образ Леонтовича сприймати як багатогранний, хоча й з домінуванням

у ньому духовно-світоглядної, творчої і, без перебільшення, наближеної до ідеального уявлення про місію музиканта легендарної чи міфотворчої іпостасей. Полікультурність сучасного простору, поєднуючи народи у загостреному світовідчутті й світосприйманні, посилює значення чинників духовного буття у визначенні концептуальних основ для оновлення системи цінностей та

Тетяна Носаченко, кандидатка педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри мистецьких
дисциплін і методик навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

ІЛЮСТРУВАННЯ ТВОРІВ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА У ЗМІСТІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»

Підготовка студентів у закладах вищої освіти художньо-педагогічного профілю сьогодні розглядається на закладах міждисциплінарного наповнення змісту фахових компонентів, інтегрованого усвідомлення та освоєння видів пластичних мистецтв, що забезпечить формування професійної готовності до викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» в закладах загальної середньої освіти. Опанування змістом цього курсу вимагає від майбутнього вчителя володіння інтегральною мистецькою компетентністю, що дозволить впроваджувати в освітній процес асоціативні художньо-образні комплекси різних видів мистецтв, зокрема, образотворчого та музичного.

Метою інтегрованого вивчення мистецтва у загальноосвітній школі є цілісний різнобічний розвиток особистості учня та формування мистецької грамотності в процесі опанування мистецького досвіду людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурному просторі; розкриття творчого потенціалу та формування предметних компетентностей для художньо-творчого самовираження.

Однією із змістових ліній системи професійної підготовки майбутніх учителів є вивчення мистецтва графіки, зокрема, художньої ілюстрації літературних та музичних